บทความทางศีลธรรมและวัฒนธรรม

ปีที่ ๔๐ ฉบับที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๔

เรื่อง ข้อคิดจากใบและดอกบัว

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่น่าอัศจรรย์ของใบบัว คือใบบัวจะไม่หันใบไปในทิศที่มืด จะหันใบไปในทิศที่สว่างเสมอๆ กล่าวคือ เมื่อดวงอาทิตย์ขึ้นทางใด ใบบัวจะหันไปทิศทางนั้น เมื่อมีเงามืดเคลื่อนมาทาบทับ ใบบัวจะเอนหรือเอียงใบไปหาแสงสว่าง ไม่ยอมให้ความมืดเข้ามาครอบงำ ดอกบัวก็เช่นกันแม้เกิดจากโคลนตม แต่ไม่จมอยู่ในโคลนตม ชูดอกขึ้นโผล่พ้นน้ำตลอดเวลา ระดับน้ำสูงขึ้นเพียงใด ดอกบัวจะไม่ยอมจมอยู่ใต้น้ำ ยืดตัวขึ้นพ้นน้ำจนได้

เมื่อมองใบบัวและดอกบัว ทำให้ได้ข้อคิด ๓ ประการคือ

๑. มนุษย์จะสุขหรือทุกข์ประการหนึ่งอยู่ที่มุมที่มองหากมองแล้วปรุงแต่งไปตามความรู้สึก เมื่อชอบก็จะสุข เมื่อชังก็จะทุกข์ ต่อเมื่อมองตามสภาวะที่เป็นเช่นนั้นจริง ๆ ก็จะเลือกสุขหรือทุกข์ได้ โดยเฉพาะการปิดอายตนะที่เข้าไปสัมผัสรับรู้เสียบ้าง เช่น ปิดหูซ้ายขวา ปิดตาสองข้าง ปิดปากเสียบ้าง เป็นต้น กล่าวคือ สิ่งใดไม่ดี ก็ไม่หันไปดู ไม่หันหูไปฟัง เลือกดูเลือกฟังแต่สิ่งดีมีสาระ ดังใบบัวหนีเงามืด หันไปทิศสว่าง ฉะนั้น

๒. มนุษย์อยู่ท่ามกลางโลกธรรมทั้งส่วนที่น่าชอบใจ ได้แก่มีลาภ มียศ สุข สรรเสริญ อันเป็นเหตุให้ลุ่มหลงปลื้มใจ และไม่น่าชอบใจ ได้แก่ เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ทุกข์ นินทา อันเป็นเหตุให้ระทมทุกข์ ต้องพยายามไม่จมปลักอยู่ในโลกธรรมดังกล่าว คือ ไม่ให้เข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตของตน ดุจดอกบัวเกิดจากโคลนตม แต่ไม่จมปลักในโคลนตม ฉะนั้น

๓. ทุกข์กับธรรมแยกจากกันไม่ได้ ไม่มีทุกข์ก็ไม่เห็นธรรม เพราะเห็นทุกข์จึงเห็นธรรม ดังนั้น เมื่อใดมีทุกข์ ขอให้ตระหนักว่าจะต้องยกจิตเหนือทุกข์ให้ได้ จะรักษาใจมิให้อกุศลและทุกข์แปดเปื้อน ดุจดอกบัว ไม่ยอมจมอยู่ใต้น้ำ สามารถเจริญเติบโตชูดอกพ้นน้ำอย่างสวยสดงดงาม ฉะนั้น

ดังนั้น เมื่อเห็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่น่าอัศจรรย์ของใบและดอกบัวเพียงพิจารณาสักนิดก็ได้ข้อคิดดังกล่าว

จัดทำโดย กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ เผยแพร่ตามอนุมัติ ทร.

เมื่อ ๑๓ ก.ย.๒๕ ท้ายบันทึก ยศ.ทร. ที่ กห ๐๓๖๕/๖๖๒๖ ลง ๒๔ ส.ค. ๒๕

www.navy.mi.th หัวข้อ เอกสาร/วารสาร แนวคิดทางธรรม